

EL KODANIKUHARIDUSPROGRAMMI EUROOPA NOORED EESTI BÜROO TEGEVUSED JA TULEMUSED 2007. AASTAL

2007. aastal Tartu Ülikooli sotsioloogia ja sotsiaalpoliitika osakonna uurimisrühma läbiviidud uurimus programmi Euroopa Noored mõju kohta Eestis aastatel 2000-2006 osundas, et programmis osalemine on andnud rahvusvahelisi kogemusi, omandatud oskused (suhtlemis- ja enesekehtestamisoskus, keeleoskus, jne) ning kogemused on osalenute sõnul aidanud kaasa nende toimetulekule igapäevaelus ja konkurentsivõime tõusule töajouturul.

Samuti tõdeti, et programm arendab noortes ettevõtlikkust ja omaalgatust ning pakub alternatiive noorte seas vähepopulaarsetele tavapärasele poliitikas ja ühiskondlikus elus osalemise viisidele. Suurenenud ja täpsustunud teadmised noortele huvipakkuvatest ühiskondlikest teemadest aitavad kaasa nende paremale mõistmisele. Noorsoovahetuste ja vabatahtliku teenistuse kaudu realiseeruv noorte mobiilsuse tõus on suurendanud ka üldist sallivust. Samuti suurendab projektides osalemine noorte motivatsiooni ise midagi korraldada ning end kasulikuna tundes tõuseb ka noorte enesehinnang.

Programmi toel on suurenenud noorte mobiilsus, mis on eriti oluline vähemate võimalustega noortele. Projektide ettevalmistamine ja elluviimine on aidanud edendada koostööd teiste maade noorsootöötajate ja organisatsioonidega. Programmi raames tehtav vabatahtlik töö on Eestis suhteliselt uudne ja vähelevinud nähtus. Seetõttu on selle edendamine laiema kandepinna saavutamiseks igati vajalik. Kohalikud noortealgatused omakorda on juhtinud kohalike elanike ja ühiskonna tähelepanu sekkumist vajavatele probleemidele.

Lisaks uurimise kaudu saadud teadmistele programmi mõju ja tulemuste kohta, on uuringu väärtuseks kahtlemata uurimisgrupi ettepanekud Euroopa Noored Eesti büroole edasiseks tööks programmi koordineerimisel. Seejuures on hea meel tõdeda, et mitmed neist ettepanekutest on 2007. aasta jooksul ellu viidud, olgu Eestis või Euroopa tasandil koordineerituna - näiteks Noortepassi näol on olemas ja jätkuval arendamisel sertifikaat Euroopa Noored projektides osalejatele analüüsima ja tunnustamaks aset leidnud õpikogemust; noortepoliitiliste arutelude võimaldamiseks ja noorte kaasamiseks ühiskonna demokraatlikesse protsessidesse on loodud selleks suurepäraselt sobivad alaprogrammid (demokraatiaprojektid, noorteseminarid); vabatahtliku teenistuse järgsed kohtumised ja muud programmi analüüsitegevused ongi regulaarne praktika. Samuti võimaldab Euroopa Noored Eesti büroo uus koduleht projektide tulemuste kajastamist ja levitamist.

Uurimistulemuste kokkuvõtetega saab tutvuda: <http://euroopa.noored.ee/node/533>

DETSENTRALISEERITUD ALAPROGRAMMIDE ELLUVIIMINE

Uue Euroopa Liidu noorte kodanikuharidusprogrammi Euroopa Noored esimesel tegevusaastal esitati Euroopa Noored Eesti büroole 255 taotlust, millest 127-le eraldati toetust ühtekokku 22,5 miljoni krooni ulatuses.

Pidades oluliseks rõhutada Eesti ühiskonna tasakaalustatud arengut ja Eestis elavate noorte võrdset ligipääsu erinevatele enesetäiendusvõimalustele, on programmi Euroopa Noored raames 2007-2008 riiklikeks prioriteediks maa- ja väikelinnanoores (Valgamaa, Võrumaa, Põlvamaa, Lääne-Virumaa ja Ida-Virumaa); erivajadustega noored ja riigikeelt mittevaldavad noored, seejuures on prioriteetsed just need projektid, mille läbi kaasatakse ühistegevusse Eestimaal elavate erinevate rahvusrühmade noori.

Ülevaade Euroopa Noored alaprogrammides toetatud projektidest ning olulisematest tendentsidest, tulemustest ja uuendustest 2007. aastal:

RAHVUSVAHELISED NOORTEVAHETUSED (alaprogramm 1.1)

Esitatud projekte	Toetatud projekte	Eraldatud toetused kroonides
74	31	6 100 000

Aastal 2007 lähtuti antud alaprogrammis ENEB üldprioriteetidest, mille tulemusena:

- 50% toetatud projektidest hõlmasid maapiirkonna noori; taotlusi esitati kõikidest maakondadest, va Hiiumaa;
- erivajadustega noorte kaasamine on olnud tulemuslik. Projekte on tulnud vaimse, füüsilise ning sotsiaalse erivajadusega noortelt;
- riigikeelt mittevaldavate noorte osalus noortevahetustes on olnud märkimisväärne;
- 40% taotlustest olid esitatud esmataotlejate poolt.

2007. aastaks oli noortevahetuste toetamiseks ette nähtud eelarvest võimalik rahastada 42% esitatud taotlustest. Eelneva aastaga võrreldes oluliselt piiratuma eelarve tõttu lähtuski Programmi Nõukogu oma otsustes peamiselt alaprogrammile seatud prioriteetidest.

Noortevahetuste teemadevalik oli osati sarnane varasemale. Keskkonna teemat on erinevatest aspektidest käsitletud nt Röpina Ühisgümnaasium, MTÜ Raplamaa Noored, MTÜ Hinokad, MTÜ Prantsuse Sõbrad Saaremaal, EGEA-Tartu jt. Sallimatuse ning tolerantsi teemat on samuti käsitletud mitmed noored, nt noorteühing Juventus, Taebla Valla Noorte Volikogu, noortegrupp Aruküla noored. Viimase projekti tulemusena sündis 4 lühifilmi, mis käsitlesid erinevaid ühiskondlikke teemasid, sh ka HIV nakkuse teemat. Projekte on tehtud veel (pärimus)kultuurist (MTÜ Pink Tool, Kohila Gümnaasium, noortegrupp Kukimuki), tervislikust, aktiivsest ja sõltuvusainetevabast eluhoiakust (Tallinna LO Haabersti Vaba Aja Keskus, Ram5, MTÜ Living for Tomorrow, Meremäe Vallavalitsus), ühiskondlikust aktiivsusest (MTÜ HeadEst, Rõuge Noorteklubi, Kuressaare Noorte Huvikeskus, Eesti Väitlusselts). Erinevate erivajadustega noori on kaasanud MTÜ Händikäppi, MTÜ Teotahe, MTÜ Continuous Actioni, MTÜ Öökulli, MTÜ Agathe, Astangu Kutserehabilitatsiooni Keskuse jt projektid.

MTÜ Hinokad tegi 2007. a. suvel kahepoolset keskkonna-taaskasutamise teematist noortevahetust Eesti piiri ääres koos Läti partneriga, projekti nimeks „*Life traces after us*“. Noored käsitlesid taaskasutamise erinevaid meetodeid, selgitasid üksteisele erinevaid säästliku tarbimise võimalusi ning projekti tulemina sündis loodussõbralike vahenditega viimistletud ökotuba (HEA TUBA) kohalikus koolis, kus õpilased saavad vaba aega veeta. Projekti Eestipoolsed noored tegid oma projekti tulemustest esitlusi veel piirkonna koolides, et ka laiemale kogukonnale selgitada keskkonnasõbralikke elamisvõimalusi. Antud projekt on lisaks oluline selle poolest, et koostööd tegid kahe riigi piiriäärsete maakondade noored.

Programmi Euroopa Noored mõju uuring 2000-2006 osundab, et noortevahetuses osalemine osalejate endi sõnul on kaasa aidanud nende suhtlemisioskusele ja muutnud nad julgemateks, võimaldanud saada osa kultuuridevahelisest õppimisest ning pakkunud võõrkeelepraktikat. Samuti on noored saanud juurde erinevatel meetoditel õpitud noortevahetuse teemakohaseid teadmisi ning oskust osaleda, kirjutada ning läbi viia rahvusvahelisi (noorte)projekte. Head meelt teeb tõsiasi, et programmis Euroopa Noored on aktiivset rolli võtnud ka vähemate võimalustega noored, osaledes või ise projekte läbi viies.

KOHALIKUD JA RAHVUSVAHELISED NOORTEALGATUSED (alaprogramm 1.2)

Esitatud projekte	Toetatud projekte	Eraldatud toetused kroonides
50	37	3 219 615,55

2007. aastal esitatud 50-st projektist 4 olid rahvusvahelised noortealgatused, 8 esitati mitte-formaalsete noortegruppide poolt, 9 tulid noortelt 5-st prioriteetmaakonnast (Ida- ja Lääne-Virumaa, Põlvamaa, Valgamaa, Võrumaa), 8 projekti tuli maanoortelt, 7 vene keelt emakeelena kõnelevatelt noortelt, 6 erivajadustega noortelt, 8 esitatud projekti olid otseselt või kaudselt seotud kuritegevuse ja narkomaania leviku ennetusega ning 1 neist oli suunatud töötutele noortele. Ligi pool (24 projekti) esitati esmataotlejate poolt.

Noortealgatuste eesmärkidena sai 2007. aastaks seatud taotlejatele loodud tugisüsteemide edasiarendamine ja tugevdamine, Noortepassi test-faasi läbiviimine ning alaprogrammalase teadlikkuse tõstmine maanoorte seas. Need eesmärgid lähtusid ennekõike uuest Euroopa Noored programmist.

Tugisüsteemi tugevdamine ja edasiarendamine nägi ette ettevalmistavate koolituste kontseptsiooni muudatust - endise 1-päevaste koolituste asemel hakati läbi viima sisutihedaid 2-päevase koolitusi, vaheanalüüsikoolitused asendati ette nähtust suurema arvu projektivisiitide läbiviimisega ning esmakordselt viidi sügisel 2007 läbi analüüsikoolitus. Septembris 2007 viidi läbi ka vaheanalüüsikoolitus Tartu vanglas.

Seoses täiustunud programmi algusega, sai kolmandaks oluliseks 2007. aasta eesmärgiks alaprogrammi alase teadlikkuse tõstmine maapiirkondades. Sellest lähtuvalt viidi oktoobrikuus viies prioriteetmaakonnas läbi projektikonkurss heade ideede esile toomiseks ning loodi eeldused seeläbi taotluste arvu suurendamiseks. Konkursi tulemusena esitati 19-taotlust, millest 10 olid Ida-Virumaalt, 4 Lääne-Virumaalt, 2 nii Valga- kui Võrumaalt ja 1 Põlvamaalt. Neist 5 valiti välja noortealgatuste kriteeriumitele vastavuse alusel. Projektigruppe nõustati arendama oma ideid edasi taotlusteks ning neist 3 esitasid oma projekti 1. novembri taotlustähtajaks ja said ka toetuse. Analoogse ettevõtmisega jätkatakse 2008. aastal ja arendatakse edasi ka selle tugisüsteemi ennekõike koolituste näol.

Kui vaadelda noortealgatusprojekte, mis viidi läbi ja said toetuse 2007. aastal, väärivad järgmised erilist esiletõstmist. 2007. aasta suvel viis mitteformaalne noortegrupp El TUBAKALE erinevates Eesti randades läbi projekti „Hoia rand puhas! Liitu Mitte-suitsetajate Klubiga”, millel oli kaks eesmärki - esiteks puhastada rannad tubakakonidest ja teiseks propageerida noorte seas suitsetamise kahjulikkust ning panna alus Mitte-suitsetajate Klubile. Projektile oli väga tugev meediakampania ning see viidi väga õnnestunult läbi. Kuritegevuse ennetusega tegeles Tartu vangla projekt „Ma olen teisel pool”, mille viisid läbi Tartu vanglas eluurimise all olevad alaealised noorukid, kelle poolt loodud joonistustest ja luuletustest loodi projektinimeline luulekogu, millega saadetakse kõigile noortele välja jõuline sõnum - kui te ei taha tunda seda, mida meie siin tunneme, mõelge hoolikalt oma valikud läbi.

2007. aasta 1. novembri taotlusvoorus said muuhulgas toetuse kaks väga olulise sotsiaalse mõõtmega projekti. MTÜ Toetuspunkti projekti „Saab ka vitsata” eesmärgiks on rehabiliteerida ühiskonda noori, kellel on probleeme alkoholi, narkootikumide ja seadusest kinni pidamisega. Avinurme Keskkooli õpilasesinduse projekt „Tänapäeva noorte hävitav eluviis” kannab samuti hoiatavat sõnumit erinevate meelemürkide kahjulikkusest noortele.

NOORTE DEMOKRAATIAPROJEKTID (alaprogramm 1.3)

Kuivõrd noorte demokraatiaprojektide alaprogramm on üks kahest täiesti uuest alaprogrammist, oli 2007. aastal Euroopa Noored Eesti büroo eesmärgiks tutvustada alaprogrammi 1.3 koos alaprogrammi 5.1 (kohalikud ja rahvusvahelised noorteseminarid) võimalustega laiemale avalikkusele kuid ka taotlejatele, kes on programmi Euroopa Noored kaudu seni suurema kogemustepagasi omandanud. Lisaks osales ENEB partnerina Osaluskampaania projekti raames Eesti Noorteühenduste Liidu poolt ellukutsutud töörühmas, mille ühe tegevusena kaardistati Eestis eksisteerivate noorte osaluse võimalused.

Eelpool mainitud meetmed aitasid kaasa mitme noorte demokraatiaprojekti idee sünnile, mille esitamist on oodata 2008. aasta esimestes taotlusvoorudes.

2008. aasta eesmärkideks noorte demokraatiaprojektide arendamisel seadis ENEB eelnevast tulenevalt:

- alaprogrammi selge kontseptsiooni ja sõnumi arendamise koostöös kohalike ja Euroopa tasandi partneritega,
- alaprogrammi alase teadlikkuse ja nähtavuse tõstmise läbi erinevate infoürituste ning uute infomaterjalide, Euroopa Noored Eesti büroo interaktiivse veebi ning meedia arvamusküsimuste,
- noorte osalusega seonduvates kohaliku tasandi töögruppides osalemise,
- kohalike partneritega koostöö arendamise,
- võimalike projektiideede toetamise läbi nõustamise ning võimalike tugisüsteemide loomise.

EUROOPA VABATAHTLIK TEENISTUS (alaprogramm 2)

Esitatud projekte	43
<i>Teenistuste arv projektides</i>	87
Toetatud projekte	41
<i>Teenistuste arv projektides</i>	78
<i>Saatvad projektid</i>	14
<i>Vastuvõtavad projektid</i>	64
<i>Lühiajalised projektid</i>	3
Eraldatud toetused kroonides	8 002 240

Uus Euroopa Noored programm (2007-2013) tõi Euroopa vabatahtliku teenistuse (EVT) alaprogrammis kaasa mitmeid muudatusi, mistõttu seati üheks peamiseks eesmärgiks 2007. aastal muudatuste rakendamine ja selgitustöö taotlejate hulgas, et üleminek oleks võimalikult väheste tagasilöökidega. Lisaks sellele seati eesmärgiks koostöö tugevdamine taotlejatega. Viimane on tingitud eelkõige EVS olemuse muutumisest uues programmis, kus projektide kvaliteedi ja vabatahtlike toetamise eest vastutavad aina rohkem organisatsioonid ja büroode võimalus jooksvaks nõustamiseks väheneb. Koostöö on oluline ühest küljest seetõttu, et viia idee vabatahtlikkusest kui meetodist, mille abil tugevdada kohalikku kogukonda ja noorte kodanikuaktiivsust rohkemate organisatsioonideni. Teisest küljest selleks, et tugevdada projektide kvaliteeti juba taotlemiseelses planeerimistöös. Prioriteetseteks sihtgruppideks EVT projektides on jätkuvalt riigi keelt mittevaldavad noored, töötud noored ning algust tehti ka info- ja koolitustegevustega, et kaasata enam maa- ja väikelinnanoori.

2007. aasta ei toonud Euroopa vabatahtlikus teenistuses kaasa projektide arvu kasvu, eelkõige seetõttu, et peamine rõhk suunati projektide kvaliteedi tõstmisele ja uuenenud programmi sujuvale käimalükkamisele. Küll aga on oluliseks näitajaks mitmed uued

akrediteeritud organisatsioonid. 2007. aasta jooksul akrediteeriti 40 EVT organisatsiooni, sealhulgas esmakordselt ka saatvad organisatsioonid.

Uus EVT rahastamissüsteem, kus projekti tervikuna rahastatakse nüüd vaid ühe riikliku büroo poolt, on toonud endaga kaasa olulise muutuse asetleidvate teenistuste iseloomus, nimelt enam (82%) programmi Eesti eelarvest toetatud teenistustest on vastuvõtavad (varasematel aastatel on Eestist väljaminevate ja Eestisse saabuvate noorte arv olnud enam vähem tasakaalus). Antud olukorras võime vaid järeldada, et Eesti noored osalevad EVT projektides endise kui mitte öelda kasvava aktiivsusega kuid paraku pole uue süsteemi läbipaistvus tänaseks Euroopa Komisjoni poolt piisavalt tagatud, et osalust ka arvudes mõõta oleks võimalik.

Positiivseks muutuseks võib EVT projektides pidada Eestisse tulevate noorte päritoluriikide mitmekesisust. Eesti saatvad organisatsioonid taotlesid rahastust projektidele koostöös 23 erineva riigiga, mille hulgas olid esmakordselt näiteks Makedoonia, Armeenia, Albaania ja Bulgaari.

Eesmärgiga toetada järjepidevamalt projekte läbiviivate organisatsioonide tööd ja nii tulevaste kui ka toimuvate projektide kvaliteeti, vaadati 2007. aastal läbi organisatsioonide koolituste kontseptsioonid. 2007. aasta novembris viidi läbi kahepäevane koolitus maa- ja väikelinnanoortega töötavatele ametnikele ja noorsootöötajatele, et viia EVT lähemale ka sihtgrupile, kes vajab projekti teostamiseks enam toetust ja julgustust. Maa- ja väikelinnapiirkondade kaasamine Euroopa vabatahtliku teenistuse projektidesse toob 2007. aasta lõpus tehtud projektivisiitide näitel (näiteks Võru linnas, Tapa linnas, Jõelähtme vallas jne) eriliselt esile ühe EVT olulisematest eesmärkidest - toetada kohaliku kogukonna arengut ja kohalike noorte aktiivsust.

2007. aastal teostunud projektid toimusid valdavalt sotsiaal- ja noorsootöö valdkonnas, kuid ka nende valdkondade siseselt on väga mitmeid erinevaid teemasid, millega vabatahtlikud kokku puutuvad. Näiteks Euroopa teadlikkus, maapiirkondade areng, kogukonna areng, noorteinfo, võrdsed võimalused jne. Aina enam esineb projekte lasteaedades, eakadega töös, keskkonna organisatsioonides ja huvi tõusu on näha ka kultuuri valdkonnas. Tegevusvaldkondade mitmekesisus annab võimaluse viia teadlikkust vabatahtlikust tegevusest aina rohkemate inimesteni ning samas tuua kasu nii noorele vabatahtlikule endale kui organisatsioonile. Peale seitset EVT praktika-aastat Eestis on näha ka pikaajalist mõju väikestes kogukondades, kus rahvusvaheline mõõde igapäeva elus toob ka kohalikele noortele maailma lähemale ning julgustab osalema erinevates Euroopa mobiilsusprojektides. Lisaks on rahvusvaheline vabatahtlik teenistus kogenud organisatsioonide sõnul üks lihtne viis toomaks uut energiat nii organisatsiooni kui ka laiemalt tervesse valda - otseselt või kaudselt saavad mõjutatud kõik kogukonna liikmed.

Jätkuvalt on EVT prioriteetseks sihtgrupiks ka riigi keelt mittevaldavad noored, keda hetkel veel piisavalt projektidesse organisatsioonide poolt kaasatud ei ole. Lähtuvalt eelnevast on 2007. aastast ENEBi koostööpartneriks ja oluliseks EVT info- ja tugiorganisatsiooniks MTÜ V.I.T.A, eesmärgiga tõsta Ida-Virumaal elavate noorte aktiivset osalust vabatahtliku teenistuse projektides.

Erivajadustega ja vähemate võimalustega noori toetavate projektide kvaliteedi ja info- ning tugitegevuste poolest oli lisaks eelnevale 2007. aasta edukas veel mitmes aspektis. Üheks ehedamaks näiteks EVT kaasamisprojektide hulgas võib pidada 2007. aasta kevadel toimunud vaimupuudega noore saatvat projekti Hispaaniasse, mis oli esimene projekt antud sihtgrupi noorega. Selle projekti raames veetis 20. aastane noormees kolm nädalat äärmiselt toetavas ja innustavas keskkonnas tehes vabatahtlikku tööd, tutvustades teistele noortele Eesti kultuuri ja pannes ennast ise tundmatus kultuuris proovile. Antud projekt on jäädvustatud ka dokumentaalfilmina, mis on leitav nii internetis, <http://euroopa.noored.ee/node/257> kui ka ENEBi poolt välja antud "Väärtuste

kogumikus”. Lisaks on 2007. aasta augustis töötute noorte kaasamise eesmärgil toimunud koolituse abil astunud samm lähemale projektidele, kuhu on kaasatud kriminaalhooldusega seotud noored, mis on jätkuks juba eelmistel aastatel alguse saanud algatusele anda aina enam vabatahtliku teenistuse võimalusi ka raskest sotsiaalsest situatsioonist või kokkupuutest kuritegevusega tingitud erivajadusega noortele.

Kokkuvõtteks võib öelda, et Euroopa vabatahtlik teenistus kannab Eestis jätkuvalt ja aina enam eesmärki näidata, et ühiskonna jätkusuutlikus toetub mitmekesisusele, nii kultuurides kui inimeste hulgas, ja oskusele erinevustest õppida, samas rõhutades, et oluline on anda kõikidele inimestele võrdselt võimalusi enesetäienduseks ja ise aktiivselt ühiskonnas osalemiseks, saades oma tegevustele ka julgustavat tagasisidet.

KOOSTÖÖ EL NAABRUSPIIRKONDADEGA (alaprogramm 3.1)

Esitatud projekte	Toetatud projekte	Eraldatud toetused kroonides
32	14	2 908 436

Antud alaprogramm koosneb kahest tegevusvõimalusest - rahvusvahelisest noortevahetusest ning koolitustegevusest ja võrgustikest. Samu tegevusi hõlmavatest alaprogrammidest 1.1 ja 4.3 eristab antud alaprogrammi sellesse kaasatud partnerluse iseloom; koostööd saab teha programmi riikide väliste maadega Ida-Euroopast ja Kaukasusest, Kagu-Euroopast ja Vahemereäärsest piirkonnast.

Olulisemad eesmärgid ja prioriteedid selles alaprogrammis 2007. aastal olid järgmised:

- Toetada Euroopa kodanikuks olemise teemaderingi (sh nt demokraatia, kodanikuühiskond ja aktiivne osalus, Euroopa-teadlikkus) käsitlevaid projekte;
- Eelneva prioriteediga kooskõlaliselt toetada eelkõige koostööd Kagu-Euroopa piirkonnast pärit organisatsioonidega, ka seepärast, et nende piirkondadega koostöö on varasematel aastatel olnud põgus.

Alaprogrammi tavapärase noortevahetuste ja koolitustegevusega võrreldes võib tõdeda mõnevõrra suuremat keerukust nii sisulises (n. kultuuriline mitmekesisus) kui korralduslikus (nt viisanõuded ja reisikorraldused) plaanis. Tulenevalt ka alaprogrammi tingimuste ja prioriteetide poolt seatavast suuremast väljakutsest taotlejaile nägi ENEB seda eelkõige võimalusena Euroopa Noored programmi raames juba mõnevõrra kogunud organisatsioonidele. Eelistasime seejuures neid organisatsioone, kellel oli küll kogemusi antud tüüpi tegevustega, kuid mitte koostöös naabruspiirkondadega.

Eelarve selles alaprogrammis oli väga piiratud, mistõttu tuli projektide toetamise üle otsustades järjekindlalt rakendada seatud prioriteete. Toetamist leidis üksnes 44% esitatud taotlustest. Aktiivselt leidis alaprogramm kasutamist just kuigivõrd kogunud taotlejate poolt, kuid oli ka täiesti esmakordseid huvilisi.

Enamik toetatud projektidest oli ka oodatult olulistel teemadel - heade näidetena võib siin välja tuua kodanikukäitumise käsitlemise tarbimisharjumustega seoses (MTÜ Life Zone noortevahetus), HIV/AIDS ning narkomaania ennetuse (MTÜ Living for Tomorrow noortevahetus), vägivalda-vastasuse (Viljandi Paalalinna Gümnaasiumi noortevahetus), vähemusrahvuste integratsiooni-teema (Baltic Armenian House õppevisiit) ja Trajectory@ Noorteorganisatsiooni poolt esitatud, programmitoetuse saanud ja koostöös Vahemeremaadega läbi viidav koolitusprojekt inimõiguste teemal. Samuti käsitleti tervisliku eluviisi teematikat (MTÜ Noortekeskus KOHT noortevahetus).

MTÜ Life Zone noortevahetus keskendus tänapäevasele tarbimiskultuurile ning selle tagajärgedele, antud teemat käsitleti põhjalikult erinevaid meetodeid ja lähenemisi

kasutades. Noortevahetus oli idee sünnist kuni lõpptegevusteni noorte endi tehtud ja ellu viidud, selleks oli pühendatud väga palju aega ja energiat. Projekt õnnestus hästi nii praktilise korralduse kui sisuliste tegevuste poolest. Noored olid väga hästi välja toonud oma õpikogemusi nii teema, iseenda kui kultuuridevahelise õppe kohta. Pärnumaal läbi viidud projekt sai küllaldaselt meediakajastust (üle-Eestilises ja kohalikul tasandil ning välisosalejate kodumaal) nii eesti kui venekeelses meedias. Noortevahetuses sündinud soovitusel keskkonnasäästlikuma tarbimise kohta edastasid noored ka antud teemaga kokku puutuvatele (noorte)organisatsioonide ning valitud ametnikele.

KOOLITUSTEGEVUS JA VÕRGUSTIKUD (alaprogramm 4.3)

Esitatud projekte	Toetatud projekte	Eraldatud toetused kroonides
17	8	1 065 330

Alaprogramm 4.3 ehk Koolitustegevus ja võrgustikud on loodud noortega töötavate inimeste pädevuste tõusu ja rahvusvaheliste kontaktide võimaldamiseks, Euroopa tasandil noorsootöölalaste kogemuste ja väärt näidete jagamiseks ning toeks teistele Euroopa Noored alaprogrammidele. Antud alaprogramm võimaldab noorsoo(töö)-organisatsioonide esindajatel saada oma tööks vajalikke kogemusi ja arendada oma teadmisi, hoiakuid ja oskusi, kujundada positiivset suhtumist rahvusvaheliste projektide teostamisse, leida partnereid edasiste koostööprojektide jaoks ja saada ideid noorsootöö arendamiseks kohalikul tasandil.

Alaprogrammis 4.3 olid aastaks 2007 seatud järgmised tegevuseesmärgid:

- soodustada paremat regionaalset kaetust antud alaprogrammis ja pakkuda ühtlasi tuge eelkõige esmakordselt taotluse esitavatele organisatsioonidele;
- kvaliteedi ja prioriteetide toetamine projektides.

Antud alaprogrammi projektide prioriteedid olid seejuures:

- projektid, millel on selge rõhuasetus kohaliku tasandi kaasamises, olgu osalejaterringi planeerimise või mõne „avatud” tegevuse läbiviimise kaudu;
- projektid, mis esitatakse väljapoolt seni aktiivseid piirkondi, st Tallinna, Tartut ja Ida-Virumaad;
- Euroopa Noored programmi uusi alaprogramme (nt noorte demokraatiaprojektid) toetavad tegevused;

Need eesmärgid ja prioriteedid tulenesid alaprogrammi 4.3 piiratud eelarvest (17 esitatud taotlusest leidsid aasta jooksul toetamist 8 ehk 47%) ja soovist olemasolevate ressurssidega Eesti noorsootööle võimalikult ulatuslikku mõju avaldada.

Kõnealused prioriteedid said taotlejaile selgelt kommunikeeritud, mistõttu saab rõõmuga tõdeda, et need ongi esitatud taotlustes selgelt arvesse võetud. Toetasime esmakordselt taotlusi esitavaid ja väiksematest keskustest pärit organisatsioone (Kuressaare Noorte Huvikeskus, Viljandi Maavalitsus, MTÜ Islander Saaremaalt), Eesti noorsootöös uuenduslikel ja/või olulistel teemadel ellu viidud projekte (*Empower Station Youth Group*’i koolitus laste õiguste teemal, MTÜ Islander’i koolitus Euroopa Noored programmi kasutamisest kohaliku elu edendamiseks, Hariduse ja Arengu Keskuse seminar mitteformaalse õppimise olemusest ja kasuteguritest, Eesti Maaülikooli Keskkonnakaitse Seltsi koolitus säästva arengu teemaliste projektide juhtimisest) jm. Valmistati ette ka noorte demokraatiaprojekti (MTÜ Headest).

Ühe silmapaistva projektina võib välja tuua MTÜ Islanderi koolitust, mis kutsus Saaremaale kokku noorsootöötajaid kaheteistkümnelt maalt. Lisaks projektijuhtimise alaste oskuste ja teadmiste omandamisele arendati tulevase koostöö-ideid, eesmärgiga elavdada kohaliku tasandi elu Euroopa Noored programmi raames aset leidvate projektide näol ka edaspidi. Väärt näitena tasub seda esile tuua muuhulgas kavandatud nõ avatud päeva tõttu, mille kaudu projektile ja Euroopa Noored programmile Saaremaal laiemat teadlikkust ja tähelepanu tekitada.

KOHALIKUD JA RAHVUSVAHELISED NOORTESEMINARID (alaprogramm 5.1)

Esitatud projekte	Toetatud projekte	Eraldatud toetused kroonides
1	1	592 927,91

Kuna alaprogrammi näol on tegu uue võimalusega, keskendus ENEB 2007. aastal kohalike ja rahvusvaheliste noorteseminaride tutvustamisele laiemale avalikkusele, kogunud taotlejatele ja teistele asjast huvitatud noortele läbi erinevate infoürituste. Mainitud meetmed andsid tõuke mitmetele ideearendustele. Nendest Eesti Väitlusseltsi rahvusvahelise noorteseminaride projekt „*European Universities Debating Championship*” esitati 1. novembri taotlusvooruks ja sai ka Euroopa Noored Programmi Nõukogu toetuse. Projekti eesmärgiks on läbi Euroopa ülikoolid meistrivõistluste, mis toimuvad juuni lõpus 2008. aastal, anda võimalus noortele väidelda koos poliitikutega osalevate maade noori puudutavatel teemadel. Projekti eeldatav mõju ning tähelepanujuhtimine programmile Euroopa Noored nii kohalikul kui Euroopa tasandil saab olema võrdlemisi suur läbi avalikkusele suunatud ürituste ning laia meediakajastuse.

Kuivõrd Euroopa Komisjon viis 2007. aastal läbi märkimisväärsed muudatused nii kohalike kui rahvusvaheliste noorteseminaride kontseptsioonides, siis seab see ka ENEB-ile uued eesmärgid antud alaprogrammi edasi arendamiseks 2008. aastal. Kui 2007. aastal oli käesolevas alaprogrammis kaks spetsiifilist sihtgruppi: tugeva institutsionaalse taustaga (noorte)organisatsioonid ja ametiasutused kohalikul, regionaalsel ja riiklikul tasandil, võttes arvesse nende pädevusi ja võimalusi sellise suurusega projekti läbiviimiseks, siis uus lähenemine näeb ette ennekõike kohalike noorteseminaride sihtgruppi laienemist väiksematele kohalikele organisatsioonidele ja institutsioonidele.

ERIVAJADUSTE JA VÄHEMATE VÕIMALUSTEGA NOORTE KAASAMINE PROGRAMMI EUROOPA NOORED TEGEVUSTESSE

Nagu varasemalt, on ka eelmisel aastal alanud Euroopa noorteprogrammis oluline roll sotsiaalsel kaasatusel, mis tähendab, et erivajadustega ja vähemate võimalustega noorte kaasamine ning nende osaluse toetamine läbi infotöö, nõustamise ja koolitustegevuste moodustas ka 2007. aastal olulise osa Euroopa Noored Eesti büroo tegevustest.

Pidades oluliseks toetada noorte osalusvõimaluste tasakaalustatud arengut ning noorte võrdset ligipääsu erinevatele eneseteostusvõimalustele, on alates 2007. aastast ENEB erilise tähelepanu all kolm prioriteetset sihtgruppi:

- **maa- ja väikelinnanoored**, sh eeskätt Valgamaa, Võrumaa, Põlvamaa, Lääne- ja Ida-Virumaa piirkondadest. Nii on ENEB eeskätt suunanud infotegevusi nimetatud piirkondadesse, samuti on projektitaotluste rahastusotsustes maa- ja väikelinnade noori kaasavad projektid või neis piirkondades asetleidvad projektid prioriteetsele kohale seatud. Kõige mõjusamalt on maanoorte kaasatus 2007. aastal käivitunud rahvusvaheliste noortevahetuste alaprogrammis, kus selliseid projekte on 50% ulatuses toetatud projektidest, samuti on mitmete projektide keskmes noorte

karjäärivõimalustega seonduv, näiteks Paistu Põhikooli ja Tartu Rahvakultuuri Keskseksi noortevahetusprojektid;

- **töötud noored** eesmärgiga arendada noorteprojektide kaudu noorte sotsiaalseid ja tööalaseid oskusi ning suurendada seeläbi nende võimalusi tööturule sisenemiseks ja stabiilseteks töövõimalusteks. 2007. aastal olid nimetatud valdkonnas olulisimaks tegevusteks vastava töögrupi moodustamine koostöös SA Õpilasmalev, ENTK ja Johannes Mihkelsoni Keskusega ning ühiselt määratletud vajadustele tuginevalt noorte töötutega tegelevatele spetsialistidele suunatud koolituse väljatöötamine ja elluviimine. Koolitus toimus 12.-16.08.2007 ning selle tulemusena on käesoleva aruande koostamise ajaks välja töötatud noori lapsevanemaid kaasav noortealgatusprojekt, samuti on ettevalmistamisel töötuid noori kaasavad Euroopa Vabatahtliku Teenistuse projektid, üks koolituse osalejatest on asunud koostööle Narva Tööturuametiga, et leida võimalusi Ida-Virumaa noorte töötajate kaasamiseks Euroopa Vabatahtlikkuse Teenistusse ning nõustab projektis osalemisest huvitatud noori jne.

Osalejate tagasiside koolitusele oli ülipositiivne ka selles osas, mis puudutas nende endi isiklikku arengut läbi selle koolituskogemuse mitteformaalse õppimise valdkonnas. Tagasisidest jäi kõlama, et spetsialistidel on koolituse tulemusena märksa enam usku, et noortevaldkonnal on töötute noorte kaasamiseks olulist pädevust ja võimalusi praktiliste meetmete näol (sh Euroopa Noored, töömalevad, Award programm jm).

- **noored riigikeelt mittevaldavatest rahvusvähemustest.** 2007. aastal alustas ENEB koostööd MTÜ-ga V.I.T.A. Training Association, et tagada programmi hea esindatus ja venekeelse info kättesaadavus Ida-Virumaal. Koostöös on 2007. aastal ellu viidud mitmeid koolitusi, toimub aktiivne projektinõustamine. Vaadates seniseid tulemusi, ilmneb, et aktiivseimalt osalevad vene noored koostööprojektides partner-riikidega alaprogrammi 3.1. raames, kus vene noorte osalusega noortevahetus-, koolitus- ja võrgustikeprojektid moodustavad 57% kõigist toetatud projektidest.

Lisaks nimetatule on jätkunud töö teiste sihtgruppidega kaasatuse valdkonnas. 2007. aasta tähtsündmusteks võib siin eeskätt lugeda ametlikku lõpetamist ja järeeltegevusi noori õigusrikkujaid kaasavale pilootprojektile, mis on viimase kolme aasta jooksul aidanud kaasa noorte kinnipeetavate kuid ka õigusrikkujatega töötavate spetsialistide pädevuse arendamisele läbi koolituste, aga ka sihtgruppi kuuluvate noorte endi poolt algatatud enam kui kümnekonnale projektile programmi Euroopa Noored erinevates alaprogrammides. Jagamaks ENEBi kogemusi selles vallas ning toomaks esile noortevaldkonna võimalusi tööks selliste sihtgruppidega, andis ENEB 2007. aastal välja kogumiku „Noorsootöö võimalikkusest vanglas?!“ (vt. <http://euroopa.noored.ee/node/404>).

2007. aastal ilmus ka Euroopa Komisjoni SALTO Kaasatuse Ressursikeskuse poolt välja antud raamat „No Offence“, kus muuhulgas tutvustatakse hea kogemuse näidetena ENEB tegevusi ja tulemusi noorte õigusrikkujate kaasamisel ning kuritegevuse ennetamisel (vt. <http://www.salto-youth.net/NoOffence/>).

3.-10.06.2007 toimus Euroopa Komisjoni algatusel rahvusvaheline Euroopa Noortenädal, mis 2007. aasta võrdsete võimaluste rõhuasetusest lähtudes keskendus sotsiaalse kaasatuse ja mitmekesisuse teemale. Noortenädala ajal toimus üritusi üle kogu Euroopa, sh Eestis (ENEB tegevuste kohta vt. teavitustegevuste alapeatükis). Sotsiaalse kaasatuse teemavaldkonnas väärib nimetamist, et Noortenädala raames viidi muuhulgas läbi konkurss Euroopa Noorteauhinnale, kus teiste seas leidis tunnustust Põhja-Eesti Pimedate Ühingu noortegrupi noortealgatusprojekt „Tantsides pimeduses“.

MITTEFORMAALSE ÕPPIMISE TUNNUSTAMINE NOORTEVALDKONNAS

Raske on eitada noorsootöös aset leidvate tegevuste õppeväärtust ja mõju noorte isikuslikule arengule, olgu see siis sotsiaalsete oskuste, võõrkeeleoskuse, projektijuhtimise kogemuse, (rahvusvahelises) meeskonnas töötamise, ettevõtlikkuse, (kultuurilise) mitmekesisuse osas silmaringi laiendamise või muude, edasises töö- ja täiskasvanuelus kasuks tulevate hoiakute ja oskuste arengu näol. Paraku ei ole see mõju aga alati ka ilmselge ja kõigile nähtav. Antud suunal tegi Euroopa Noored Eesti büroo 2007. aastal, omal initsiatiivil või vahendusel mitu väga olulist sammu:

- mitteformaalne.ee veebikeskkonna käivitamine ja areng;
- rahvusvaheline kohtumine Serbia ja Horvaatia esindajatega mitteformaalse õppimise tunnustamise strateegia väljatöötamiseks: *SUMMIT on Non-Formal Learning*;
- Noortepassi kasutuselevõtt ja teavitatus.

Mitteformaalne.ee on mitteformaalsele õppimisele - nii noortevaldkonnas kui laiemalt, ka täiskasvanuhariduses - keskendunud veebikeskkond, mille olulisimaks ülesandeks on pakkuda Eesti üldsusele suurema vaevata kättesaadavat, usaldusväärset, kooskõlalist ja aktuaalset käsitlust mitteformaalse õppimise alustest, põhimõistetest, vahenditest ja tegijatest.

Veebikeskkonna sisuline väljatöötamine algas 2006. aastal, avapaugu sai see 2007. aasta märtsis. Sellest alates on mitteformaalne.ee-d aktiivselt külastatud, aja möödudes aina enam: kui selle paaril alguskuul jäi portaali külastus päevas keskketl läbi 60 korra kanti, siis novembris-detsembris 2007 oli külastusi päevas üle 200. Lisaks teavitustegevusele on jätkunud töö veebi sisu täiendamise osas - kujundatud mitteformaalse õppimisega seotud terminite sõnastikku, koondatud asjakohaseid linke, lisatud artikleid jms. Kasutajate poolt on sisulisi täiendusi enim laekunud õpimeetodite osas. Põnevaimatest sisulistest aruteludest veebil toome esile prof Lynne Chisholmi EL Haridusprogrammide avakonverentsil tehtud ettekande „Taasavastades õppimise kontiinumi: vajadused hariduse uuendamiseks” ja Euroopa Nõukogu Haridus- ja koolitusüksuse juhataja Rui Gomes'i mõtiskluse meetoditepõhisest noorsootööst Euroopas.

17.-22.07. toimus Tallinnas rahvusvaheline seminar „*Summit on Non-formal Learning*”, kus osales lisaks Serbia ja Horvaatia mitteformaalse õppimise valdkonna ekspertidele ning Euroopa noorsootöötajate ja noortejuhtide portfoliio arendamist juhtinud konsultant Mark Taylorile ka laiaulatuslik ring Eesti haridusvaldkonna organisatsioonide esindajaid.

Seminari eesmärgiks oli kaardistada neis maades mitteformaalse õppimise valdkonnas toimuv, jagada väärt kogemusi (nii Eestis, Serbias kui ka Euroopas laiemalt aset leidvatest arengutest) ja luua pinnas nimetatud valdkonnas rahvuslikul tasandil strateegilise tegevuskava loomiseks - laiemalt kui vaid noorsootöö valdkonnast lähtudes. Kõne all oli ka mitteformaalse õppe kvaliteet ja tunnustamine, Euroopa Liidus määratletud võtmepädevused (key competences) ning mitteformaalse hariduse ja noorsootöö panus/roll nende pädevuste arendamisel.

Noortepass on mitteformaalse õppimise tunnustamise üks olulisi uusi instrumente Euroopa tasandil. Tegu on programmi Euroopa Noored raames saadud kogemuse analüüsimist, selle õpikogemusena tunnustamist ja noorte/noorsootöötajate tööhõive-alast konkurentsivõimet edendava tunnistusega, mis lisaks projektis osalemise kinnitamisele kirjeldab selle käigus õpitut. Õpitulemuste struktureerimisel tuginevad Noortepassi kasutajad muuhulgas Euroopa võtmepädevustele, mis võimaldab õpitut kirjeldada elukestva õppe raamistikus oluliseks peetavate eesmärkide valguses ja ühises terminoloogias.

Noortepassi inglisekeelne algversioon valmis augusti alguses, sellele järgnevalt on Euroopa Noored Eesti büroo olnud ametis nii sertifikaatide kui vastava kodulehekülje materjalide tõlke koordineerimise ja toimetamisega; alates detsembrist 2007 ongi olnud võimalik luua Noortepassi tunnistusi ka eesti keeles. Oluliseks ülesandeks on siinjuures olnud ka taotlejate seas mitteformaalse õppimise alase teadlikkuse ja Noortepassi kasutusoskuse tekitamine. Lisaks internetimeediumi kasutusele ja tavapärase regulaarsete koolituste täiendamisele võeti sel eesmärgil ette kahepäevane koolitus, võimaldamaks osalejatel sügavamalt arusaama mitteformaalse õppimise väärtusest ja selle seostest võtmepädevustega. Muuhulgas valmis koolituse tulemusena väärt nõuandeid programmis osalejatele Noortepassi edukaks rakendamiseks oma projektides.

KOOLITUSTEgevus*

2007. aastal oli Euroopa Noored Eesti büroo olulisemateks eesmärkideks koolitusvaldkonnas koolituskontseptsioonide ja valdkonna inimressursside arendamine vastavalt uuele programmile, programmi Euroopa Noored 2000-2006 mõju uuringu tulemustele ja Eesti noortevaldkonna vajadustele ning koolitustegevuste üldise kvaliteedi kaardistamine ja selle ühtlustamine.

Nii oli elluviidud tugitegevustes kesksel kohal koolituste monitooring ja koolitajate kovisioon, mis viidi ellu 2007.a. esimesel poolaastal ning mille tulemusena võib üldistatult esile tuua, et ENEB koolitusi iseloomustab tugev kontseptsiooniline alus, paindlik ja mitmekesine lähenemine sihtgrupi vajadustele, strateegiline partnerlus büroo ja koolitajate vahel ning pädev inimressurss. Tuues esile ENEB koolitustegevuse head kvaliteeti, ühtivad monitooringu tulemused sel moel 2000-2006 Euroopa Noored programmi mõju uuringu tulemustega, milles koolitustegevused on saanud programmi osalejatelt ülipoosiivset tagasisidet (Mõju uurimuse kokkuvõte, lk. 4). Samas on programmi kasutajad mõju uurimuses teinud ka üksikuid ettepanekuid koolituste täiendamiseks (näit. kaasata koolitustesse ressursi-inimestena enam varasemate projektikogemustega noori jm) ning ainest edasisteks arenguteks tõi esile ka monitooring: mitmekesistada koolituste meetoodilist külge, jätkata järjepideva tähelepanu osutamist koolituste kvaliteediaspektidele ning nendest ühiste arusaamade kujundamist erinevaid osapooli kaasates. Monitooringu ning mõju uurimuse tulemusi ning nende rakendusvõimalusi on arutatud koolitajate ja büroo koostööseminaril, samuti on need olnud aluseks 2007. aasta teisel poolaastal toimunud koolituskontseptsioonide arendamisel.

Kokku on Euroopa Noored Eesti büroo 2007. aastal korraldanud 61 koolitust, sh Eestist pärit osalejatele ja rahvusvahelise osalusega koolitusprojektid; regulaarsed koolitused alaprogrammide raames rahastatud projektide kvaliteedi toetamiseks ning nõ eriprojektid uuenduslikel/ prioriteetsetel teemadel - programmi väärtused, inimõigused, mitteformaalne õppimine ja võtmepädevused jne. Kokku on büroo korraldatud koolitustes osalenud 900 noort ja noorsootöötajat.

Lisaks on 75 inimest Euroopa Noored Eesti büroo vahendusel osalenud 41-l koolitusel erinevates Euroopa riikides. Koolituste teemadering on olnud lai - sh projektide riskiennetuse ja juhtimisega, aga ka noortevaldkonna prioriteetide ja valuküsimustega seonduv. Näit. noorte kodanikuaktiivsust ja osalust käsitlevad koolitused Lätis ja Taanis või kriminaalhooldusametnike osalus Hollandis koolitusel „Streetwise”, mis käsitles (tänava)vägivalla vähendamise võimalusi ja mille tulemusena on hetkel väljatöötamisel Euroopa Vabatahtliku Teenistuse projektid noortele õigusrikkujatele. Toetamiseks osalejate mõjusat koolituskogemust, on büroo pidanud oluliseks toetada nende inimeste

* Vastavalt lepingule Euroopa Komisjoniga, kestab programmi Euroopa Noored 2007. aasta koolitustegevuste periood kuni 30.06.2008, mistõttu koondab käesolev aruanne vaid 2007. kalendriaasta perioodi tegevusi ja seniseid tulemusi.

ettevalmistust koolitusele eelnevalt, viimaks neid kurssi nii programmiga Euroopa Noored, kui arutamaks nende ootusi ja eesmärke koolitusprotsessi osas. Nii see kui järeltöö koolituste osalejatega on pälvinud väga positiivse vastukaja koolituste osalejatelt.

Programmi Euroopa Noored 2000-2006 mõju uurimus toob esile, et bürootegevustel (sealhulgas erilise viitega koolitustele), on olnud väga oluline roll noortevaldkonna arengute mõjutamisel riigis laiemalt (ibid., lk. 3). Nii lähtus just olulisest ühiskondlikust vajadusest koolitus „Inimõigused noorsootöös” 7.-9.12.2007, mis ühena väga vähestest ettevõtmistest Eesti noortevaldkonnas tugines nii eesti kui vene keelele võrdsete töökeeltena ning kaasas lisaks rahvusvähemuste esindajatele ka muid vähemusgruppe.

2007. aastal said alguse tugitegevused töötute noorte kaasamiseks ning nendega töötavate spetsialistide koolituseks koostöös Johannes Mihkelsoni Keskuse, SA-ga Õpilasmalev ja ENTK-ga. Algatus on lähtunud soovist teadvustada mitteformaalse õppimise mõju noorte pädevustele ning aidata seeläbi kaasa ka noorte toimetulekule tööturul - muuhulgas tõi ka 2000-2006 Euroopa Noored programmi mõju uurimus esile vajaduse suurendada programmi kaudu noorte võimalusi tööturul (ibid., lk. 4).

Algust tehti ka võtmepädevuste alast teadlikkust arendavate koolitustega noorsootöötajatele, mis võimaldab lisaks Noortepassi heale rakendamisele laiendada teadlikkust noorsootöö valdkonnas asetleidva mitteformaalse õppimise mõjust, sh sellistele pädevustele mida sageli noorsootöoga seostada ei osata, kuid millel tegelikkuses on oma selge seos noorteprojektide raames omandatavaga nagu infotehnoloogiline pädevus, matemaatikapädevus ning teadmised teaduse ja tehnoloogia alustest.

Lisaks on ENEB partnerina osalenud HTM ja ENTK poolt kokkukutsutud aruteludes, määratlemaks Eesti noortevaldkonna koolitusvajadusi seoses 2007-2013 kavandatava ESF programmiga „Noorsootöö kvaliteedi arendamine”.

AVALIKUD SUHTED

Büroo ja programmi tegevused on 2007.aastal olnud nähtavad kõikides suuremates päevalehtedes (Eesti Päevaleht, Postimees, Äripäev, Maaleht, Molodjoz Estonii) ning maakondlikes ja kohalikes väljaannetes. Samuti on programmi tegevusi kajastanud erialaväljaanded nagu ajakiri Sotsiaaltöö ja Õpetajate Leht ning erinevad uudisteportaalid (Delfi, BNS, SETI jt) ja tele- (ETV) ja raadiokanalid (Raadio 2, Kuku Raadio jt). Järjepidevad kajastused programmi Euroopa Noored ja bürood puudutavatel erinevatel teemadel on ilmunud kõikides tänavustes noorsootöö ajalehe AKEN ja Tallinna noorteaasta ajalehe POINT numbrites. Konstruktiivsed koostöösidemed on kujundatud prioriteetsete maakondade väljaannete, Äripäeva noorterubriigi ja noorsootöö lehega AKEN. Büroo teeb meedia suunal proaktiivset tööd nii büroo enda ettevõtmiste kui programmi poolt rahastatud projektide heade kogemuste kajastamiseks, väljastades pressiteateid ning pakkudes aktiivselt teemasid erinevatele ajakirjanikele.

Alates märtsikuust tellib Euroopa Noored Eesti büroo **meediamonitooringut** firmalt MediaFocus, kes tagab lisaks igapäevasele bürood ja programmi Euroopa Noored puudutavale elektroonilisele meediaülevaatele igakuiselt koopiaid meid huvitavatest kajastustest nii trükimeedias kui raadios ja teles. Ülevaatega meediakajastustest on võimalik tutvuda ka programmi uue kodulehe pressinurgas.

TEAVITUSTEGEVUSED JA SUURÜRITUSED

2007. aasta olulise tegevusena võib välja tuua informatsiooni edastamise uue programmi Euroopa Noored võimaluste kohta ning taotlejate teavitamise olulistest muudatustest.

Tagamaks Euroopa Noored Eesti büroo jõudmist 2007-2008 aastaks seatud prioriteetsete sihtgruppideni, valiti välja 18 varem programmi Euroopa Noored raames kogemust omavat noort ja noorsootöötajat, kelle ülesandeks on programmi Euroopa Noored esitlemine prioriteetsete piirkondade (Põlvamaa, Võrumaa, Valgamaa, Ida- ja Lääne-Virumaa) koolides ning noorte innustamine ja toetamine programmi võimalustest osa võtma.

Lisaks esitlustele koolides on Euroopa Noored Eesti büroo programmi tutvustanud infomessidel (Intellektika Tartus, Orientiir Narvas, Teeviit Tallinnas) ja erinevatel noortevaldkonna üritustel. Programmi Euroopa Noored on esitletud ka Viljandi noorsoo-, sotsiaal- ja lastekaitsetöötajatele.

Aasta alguses uuendati Euroopa Noored Eesti büroo visuaalset kontseptsiooni (sh kinnitati Euroopa Noored Eesti büroo uus logo), sügisel valmis uus kodulehekülg, mis tõmbab noorte tähelepanu varasemast palju enamate ning atraktiivsemate võimalustega. Välja on antud uut programmi tutvustavad eesti- ja venekeelsed voldikud.

21. veebruaril 2007 toimus Hobuveskis, Tallinnas raamatu „Noorsootöö võimalikkusest vanglas” esitlus. Raamatu autorid on ENEBi koolituse ja kaasatuse valdkonna koordinaator Ülly Enn ja vabakutseline koolitaja Elina Kivinukk ning see on valminud ENEBi poolt ja Haridus- ja Teadusministeeriumi toetusel Eesti kinnipidamisasutustes ellu viidud koolitusprojekti kokkuvõttena.

12. aprillil 2007 toimus Reval Hotel Olümpia Konverentsikeskuses EL haridusprogrammide - Elukestva õppe programmi ning noorte kodanikuharidusprogrammi Euroopa Noored - uue perioodi 2007-2013 alguse teadvustamiseks avakonverents „Uus hoog õppimisele!”.

Konverentsil osales üle 230 Eesti haridus- ja noorsootöömaastiku juhi ning eksperdi. Konverentsi ettekandjate hulgas oli esmakordselt Eestit külastanud Euroopa Komisjoni hariduse, koolituse, noorteküsimuste ja kultuurivaldkonna voliniku Ján Figelit.

Vt: <http://www.archimedes.ee/uushoog>

Euroopa Noortenädal 3.-10. juuni

3.-10. juunil tähistati kolmandat korda Euroopa Noortenädalat eesmärgiga tõmmata tähelepanu noorte tegemistele ja noortega seotud teemadele Euroopas ning tunnustada programmi Euroopa Noored raames projekte ellu viinud noorte ettevõtlikkust. Noortenädal keskendus sotsiaalse kaasatuse ja mitmekesisuse teemale. Nädala raames tunnustas Euroopa Komisjon teiste hulgas Euroopa Noorteauhinna ka Põhja-Eesti Pimedate Ühingu noortegrupi noortealgatusprojekti „Tantsides pimeduses”.

Lisainfo: <http://www.youthweek.eu>

Eestis võttis büroo Euroopa Noortenädalal fookusesse Väärtuste kogumiku DVD ja bukleti esitlused, mis toimusid väärtusteteemaliste avalike noorteüritustena nädala vältel Põlvas, Võrus, Valgas, Narvas ja Rakveres ehk programmi 2007-2008 prioriteetsetes maakondades. Kogumiku pidulik presentatsioon leidis aga aset 9. juunil KUMU kinosalis, Tallinnas.

Väärtuste kogumiku DVD ja buklett

Väärtuste kogumiku DVD ja plaadil olevaid filme lahti mõtestada aitava bukleti eesmärgiks on pakkuda noortega töötavale inimestele omamoodi abivahendit, millele toetudes käsitleda noortega erinevaid teemasid, mis on programmi Euroopa Noored alustalaks ja laiemalt Euroopa põhiväärtusteks.

Plaat sisaldab dokumentaalfilmi "Imre" sallivuse ja mitmekesisuse teemal Katri Rannastult, mobiilifilmi "Zombievõlur" aktiivse osaluse mõtestamiseks Birgit Demidovalt, arvuti-animatsiooni "Koostöö" Elizabeth Salminilt, muusikavideot Raadio Maria loole "Helsingi on täna haige" Euroopa teadlikkuse teemal rühmituselt Motion.ee ja arvutimängu "Sebralehma tegu ehk sebralehma esimesed sammud mitteformaalse õppimise maastikul".